

Odporúčania k opatreniam pri výskyte slintačky a krívačky

Opatrenia na národnej úrovni plánuje, organizuje, riadi a vykonáva Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS“) v podriadenosti Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPaRV SR“).

Právny rámec pre kontrolu slintačky a krívačky (ďalej len „SLAK“) je v ustanoveniach zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“) a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 116/2005 Z. z. o opatreniach na kontrolu slintačky a krívačky. Vykonávacím dokumentom je „**Národný pohotovostný plán pre prípad podozrenia a výskytu SLAK na území SR**“ (ďalej len „národný pohotovostný plán“), vypracovaný ŠVPS a schválený MPaRV SR. Na jeho podklade regionálne veterinárne a potravinové správy (ďalej len „RVPS“) vypracúvajú vlastné regionálne pohotovostné plány. Na regionálnej úrovni sú za kontrolu SLAK zodpovedné regionálne veterinárne a potravinové správy.

Podľa § 16 zákona č. 39/2007 Z. z. sú príslušníci Policajného zboru, colné orgány a obce povinné poskytnúť súčinnosť pri opatreniach na obmedzenie uvádzania na trh alebo obchodu so zvieratami a produktami z nich, krmivami, pri zákaze premiestňovania zvierat a osôb v oblasti kontaminovanej pôvodcom nákazlivej choroby alebo iným faktorom, ktorý môže predstavovať vážne nebezpečenstvo pre zdravie zvierat alebo zdravie ľudí, pri konaní podľa §29a ods. 6 a pri vykonávaní opatrení podľa tohto zákona, ak o to orgán veterinárnej správy, veterinárny inšpektor alebo úradný veterinárny lekár požiada. V prípade výskytu nákazlivej choroby (SLAK) Policajný zbor, jednotky civilnej ochrany, príslušníci ozbrojených síl a colné orgány sú povinní spolupracovať pri zabránení šírenia choroby a pri eradikácii choroby.

Podľa národného pohotovostného plánu sú príslušníci Policajného zboru, jednotky civilnej ochrany, príslušníci ozbrojených síl a colných orgánov povinní spolupracovať pri zabránení šírenia choroby a pri eradikácii choroby ak o to orgán veterinárnej správy, veterinárny inšpektor alebo úradný veterinárny lekár požiada.

ŠVPS vydalo 21. 03. 2025 mimoriadne núdzové opatrenie v znení ďalších dodatkov, ktoré je zverejnené na stránke: <https://svps.sk/mimoriadne-nudzove-opatrenie-slintačka-a-krivacka-2025/>

Na celom území Slovenskej republiky je zo strany ŠVPS zakázané:

1. akékoľvek premiestňovanie hovädzieho dobytku, oviec, kôz, ošípaných a iných párnokopytníkov vrátane farmovej zveri (ďalej aj „vnímavých zvierat“) okrem nevyhnutnej prepravy v rámci toho istého chovu a prepravy na schválený bitúnok v SR. Tento zákaz sa vzťahuje aj na akékoľvek premiestňovanie vnímavých zvierat z územia SR do iných štátov. Premiestňovanie zvierat z iných štátov do SR je možný len na schválené bitúnky. Premiestňovanie zvierat z chovov nachádzajúcich sa v reštrikčných pásmach (t. j. v ochrannom pásme a pásme dohľadu) sa riadi veterinárnymi opatreniami nariadenými miestne príslušnou regionálnou veterinárnou a potravinovou správou;
2. medzinárodnú prepravu, resp. tranzit hovädzieho dobytku, oviec, kôz, ošípaných a iných párnokopytníkov cez územie okresov Komárno a Dunajská Streda. V prípade ostatných

Odporúčania k opatreniam pri výskyte slintačky a krívačky

- okresov je medzinárodná preprava s nakládkou a vykládkou mimo územia SR možná len bez zastavenia a vykládky na území SR s uprednostnením hlavných cestných ťahov;
- akékoľvek premiestňovanie zvierat cez hraničné prechody Rusovce/Čunovo – Rajka, Medveďov – Vámosszabadi, Komárno – Komárom a Štúrovo – Esztergom; organizáciu všetkých hromadných podujatí, trhov, výstav a zvodov hovädzieho dobytku, oviec, kôz a ošípaných a iných párnokopytníkov;
 - vstupu nepovolaných osôb do chovov hovädzieho dobytku, oviec, kôz, ošípaných a iných párnokopytníkov vrátane farmovej zveri.

Na celom území Slovenskej republiky je zo strany ŠVPS nariadené:

- používať vhodné prostriedky na dezinfekciu pri vstupoch do budov a výstupoch z budov na ustajnenie hovädzieho dobytku, oviec, kôz a ošípaných a iných párnokopytníkov vrátane farmovej zveri a do samotného chovu,
- osoba vstupujúca do chovu alebo opúšťajúca chov hovädzieho dobytku, oviec, kôz a ošípaných a iných párnokopytníkov vrátane farmovej zveri musí dodržať hygienické opatrenia potrebné na zníženie rizika šírenia vírusu slintačky a krívačky, a všetky dopravné prostriedky opúšťajúce chov pred opustením chovu dôkladne dezinfikovať;
- čistenie, dezinfekciu a podľa potreby dezinfekciu a ošetrovanie dopravných prostriedkov a iných vozidiel a vybavenia, ktoré boli použité na prepravu hovädzieho dobytku, oviec, kôz a ošípaných alebo iných druhov zvierat vrátane farmovej zveri alebo materiálov, ktoré môžu byť kontaminované, napríklad telá zvierat, krmivo, hnoj, hnojovica a iné, čo najskôr po kontaminácii;
- bezodkladne hlásiť podozrenie na chorobu s príznakmi slintačky a krívačky na príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu;
- uhynuté zvieratá likvidovať výlučne v spracovateľskom zariadení (kafilérii) alebo v určenom zahrabovisku pod dohľadom úradného veterinárneho lekára.
- uzatvorenie všetkých zariadení na vystavovanie zvierat verejnosti vrátane zoologických záhrad a cirkusov, v ktorých sú držané vnímavé zvieratá.

Na základe uvedených skutočností sa určuje:

A. Dodržiavať všetky aktuálne nariadené opatrenia príslušnej veterinárnej a potravinovej správy, dodržiavať zákazy vydané príslušnou veterinárnou a potravinovou správou a poskytnúť veterinárnej a potravinovej správe vyžiadanú spoluprácu a súčinnosť.

ŠVPS usmerňuje širokú verejnosť prostredníctvom veterinárnych opatrení, ktoré sa nariaďujú aj obciam. Povedomie verejnosti o SLAK a opatreniach na ochranu verejného zdravia, ktoré je potrebné v tejto súvislosti dodržiavať, je možné zvyšovať prostredníctvom informácií dostupných na webovej stránke ŠVPS a verejných miestach.

Je potrebné zvýšiť povedomie a ostražitosť občanov a zároveň dbať na dodržiavanie zásad biologickej bezpečnosti a ochrany pred šírením nákazy SLAK, a tiež dodržiavať hygienické zásady a postupy pri manipulácii s podozrivým, nakazeným, chorým, uhynutým zvieratom,

Odporúčania k opatreniam pri výskyte slintačky a krívačky

alebo s materiálom (suspektne) kontaminovaným nebezpečnou biologickou látkou - vírusom spôsobujúcim SLAK. Uvedené je potrebné uplatniť vychádzajúc zo zákona o CO, pri realizácii opatrení CO.

Podľa § 37 ods. 2 písm. a) zákona č. 39/2007 Z. z., je vlastník alebo držiteľ zvierat povinný bezodkladne hlásiť orgánu veterinárnej správy podozrenie alebo potvrdený výskyt SLAK alebo posmrtnú zmenu, ktorá svedčí pre SLAK.

Po nahlásení udalosti s podozrením na výskyt SLAK na príslušnú RVPS, pracovníci postupujú v súlade so svojimi internými predpismi a v prípade potreby si RVPS vyžiada súčinnosť zložiek Integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky (ďalej len „IZS“) prostredníctvom koordinačného strediska IZS.

Zložky IZS môžu na základe poverenia ŠVPS alebo RVPS, použiť svoju techniku a personál, a môže byť vyžadovaná aj súčinnosť pri dekontaminácii.

Na ochranu zdravia pri práci je potrebné používať OOPP.

Po nahlásení udalosti s podozrením na výskyt SLAK na príslušné koordinačné stredisko IZS, toto podľa plánu činnosti zabezpečí:

- a) vyrozumie HaZZ, PZ, OÚ;
- b) vyrozumie ŠVPS;
- c) zabezpečuje informačný tok pre dotknuté subjekty a zasiela pravidelné informácie pre stálu službu Centrálného monitorovacieho a riadiaceho strediska SKR (ďalej len „CMRS“) (SVK-ERCC@minv.sk).

B. Odporúčania:

1. pri podozrení na výskyt nakazeného, chorého alebo uhynutého zvieratá v súvislosti so SLAK (príznaky ako horúčka, pľuzgiere v ústnej dutine a na končatinách, slinenie, krívanie, zníženie doživosti, odmietanie potravy a vody, úhyn) volať na linku tiesňového volania 112 a na príslušnú RVPS a ďalej postupovať podľa ich pokynov;
2. nekomunikovať podozrenia na výskyt SLAK a ponechať komunikáciu o potvrdenom výskyte SLAK výhradne na RVPS/ŠVPS;
3. v prípade potvrdeného výskytu SLAK zvolať krízový štáb (ďalej len „KŠ“), prerokovať postup a prijať opatrenia pre zabránenie šírenia nákazy SLAK, v súlade s nariadeniami a požiadavkami príslušnej RVPS. Zápis zo zasadnutia KŠ následne postúpiť na vedomie pre CMRS;
4. vyzývať na dodržiavanie opatrení, ktoré vydáva hlavný veterinárny lekár Slovenskej republiky ako sú hygienické a dezinfekčné opatrenia v hospodárskych dvoroch a ich okolí, obmedzenie pohybu/presunu osôb, zvierat a vecí na nevyhnutnú mieru, používať OOPP;
5. prostredníctvom jednotlivých samospráv vyzývať na registráciu neregistrovaných zvierat do Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat v súlade s § 19 zákona č. 39/2007 Z. z.;
6. odporučiť miestnej samospráve vyhotoviť zoznam chovov na svojom katastrálnom území s dôrazom na zvieratá vnímavé na SLAK, ich počet a kontakt na majiteľa chovu;

Odporúčania k opatreniam pri výskyte slintačky a krívačky

7. v prípade vstupu/výstupu z ohniska nákazy dbať na dodržiavanie systému ochrany, ochranné oblečenie, OOPP, dezinfekcia a postupy podľa platných nariadení RVSP;
8. aktualizovať kontakty na príslušnú RVPS, priebežne sledovať aktualizácie nariadení ŠVPS a RVPS, a postupovať vždy v súčinnosti s RVPS a ich pohotovostnými plánmi ku SLAK a proti-biologickými opatreniami ku SLAK, ktoré sú súčasťou plánov ochrany obyvateľstva.